

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดของร้านสะดวกซื้อ
ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิธีการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อที่ตั้งร้านในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่
เปิดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 84 แห่ง จำนวนผู้ประกอบการ 74 คน เนื่องจาก
ผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อในบางรายมีร้านสะดวกซื้อหลายสาขา จึงทำให้จำนวนร้านและ
จำนวนผู้ประกอบการไม่เท่ากัน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรร้านสะดวกซื้อ

ลำดับที่	รายชื่อร้านสะดวกซื้อ	หมายเหตุ
	ตำบลในเมือง อำเภอเมือง	
1	ร้านมะลิวัลย์	
2	ร้านสมัยนิยม 1	
3	ร้านแอร์พอร์ท	
4	ร้านร้อยเอ็ดศิริชัยซูเปอร์มาร์เก็ต	
5	ร้านศิริรัตน์	
6	ร้านกะบุง	
7	ร้านอาร์เอสมาร์ท	
8	ร้านไทเฮง	
9	ร้านปลายมาศ	
10	ร้านเซฟมาร์ท	มี 7 สาขา
11	ร้านวีซีโอป	มี 3 สาขา
12	ร้านร้อยแปดซีโอป	มี 3 สาขา
13	ร้านสหกรณ์การเกษตรร้อยเอ็ด	
14	ร้านคิวมาร์ท	
15	ร้านแซม	
16	ร้านสินสยาม	
17	ร้านเทียนฮะ	
18	ร้านจุกู	
19	ร้านจับจ่าย	
20	ร้านวิบูลย์ซูเปอร์มาร์เก็ต	
21	ร้านคีตมินิมาร์ท	
22	ร้านไฟโรจน์มาร์เก็ต	
	ตำบลเมยวดี อำเภอเมยวดี	
23	ร้านวันซูเปอร์มาร์ท	
24	ร้านอัมซูเปอร์	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อร้านสะดวกซื้อ	หมายเหตุ
25	ร้านพีแอนด์บีมินิมาร์ท	
26	ตำบลรอบเมือง อำเภอหนองพอก ร้านโบบัวมินิมาร์ท	
27	ร้านเป็ยกมินิมาร์ท	
28	ร้านสองชาย	
29	ร้านจิวรี่ตันมินิมาร์ท	
30	ตำบลหนองผึ้ง อำเภอเมืองสรวง ร้านโบว์มินิมาร์ท	
31	ร้านไทยรุ่งเรืองมาร์ท	
32	ตำบลสระคู อำเภอสุวรรณภูมิ ร้านบัวคำวิทยามาร์ท	
33	ร้านนาภรณ์มาร์ท	
34	ร้านสมจิตร	
35	ร้านรวมมิตรซูเปอร์มาร์เก็ต	
36	ร้านยิ่งเจริญซูเปอร์มาร์ท	
37	ร้านต้นข้าว	
38	ร้านภัทรภรณ์	
39	ตำบลพนมไพร อำเภอพนมไพร ร้านชัยวัฒนะซูเปอร์มาร์ท	
40	ร้านสายตระกูลมินิมาร์ท	
41	ตำบลอาจสามารถ อำเภออาจสามารถ ร้านเจพีมาร์ท	
42	ร้านหยกซูเปอร์มาร์ท	
43	ร้านลาวัลย์มาร์เก็ต	
44	ตำบลนิเวศ อำเภอธวัชบุรี ร้านคิวมาร์ท	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อร้านสะดวกซื้อ	หมายเหตุ
44	ร้านพงษ์พัฒนา	
45	ตำบลกลาง อำเภอเสถภูมิ ร้านเสถภูมิซูเปอร์	
46	ร้านแคทวัน	
47	ร้านอิสระซ้อป	
48	ร้านศรีบริด	
49	ตำบลหัวช้าง อำเภอดุสิต ร้านอ้อมนิมาร์ท	
50	ร้านละมุล	
51	ร้านจตุเกส	
52	ร้านมะเหมี่ยวนิมาร์ท	
53	ตำบลบัวทอง อำเภอประทุมรัตน์ ร้านวรรณโสภาสไตร์	
54	ร้านปทุมรัตน์เกส	
55	ร้านค้าชุมชนบ้านโคกทม	
56	ร้านสมานบู๊ค	
57	ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย ร้านน้องมิว	
58	ร้านธีระพล	
59	ตำบลโพนทอง อำเภอโพนทอง ร้านโพนทองมาร์ท	
60	ร้านสุขใจนิมาร์ท	
61	ร้านฟ้าใส	
62	ร้านต้นตาล	
63	ตำบลปลาปาก อำเภอจังหว ร้านบุญเฟิ่งซูเปอร์มาร์เก็ต	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	รายชื่อร้านสะดวกซื้อ	หมายเหตุ
64	ร้านรวงข้าวมาร์ท	
65	ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย ร้านเจ้หลาวมินิมาร์ท	
66	ร้านก๊าวหน้ำมินิมาร์ท	
67	ร้านคณะบุคคลอารียาเฟรชมาร์ท	
68	ร้านซียู	
69	ร้านไบไม้	
70	ร้านกันธิมมา	
71	ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ ร้านแฟมิลี่มาร์ท	
72	ร้านคำภีร์	
73	ตำบลโพนทราย อำเภอโพนทราย ร้านสมทรัพย์	
74	ร้านโชคดี	
รวม	จำนวนผู้ประกอบการ 74 คน	

ที่มา : (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2550 : 25-38)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อและการดำเนินงานของกิจการ ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ทำเลที่ตั้ง ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ แหล่งเงินทุน และขนาดเงินลงทุน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดธุรกิจของร้านสะดวกซื้อที่ได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ของข้ามชาติ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดและตัวแปร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามการวิจัย
2. กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามตามประเด็นที่สำคัญของความมุ่งหมาย และขอบเขตการศึกษา
3. เขียนแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอให้เสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่ถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
  - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งศักดิ์ วัฒมาศ วุฒิการศึกษา บธ.ม. (การตลาด) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา
  - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชมพูท เมฆเมืองทอง วุฒิการศึกษา ศศ.ม (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา
  - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนศักดิ์ ศิริโสม วุฒิการศึกษา วท.ม (สถิติประยุกต์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการวิจัย การวัดผลและตรวจสอบความเหมาะสม ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการทดลองใช้กับเจ้าของร้านสะดวกซื้อ ที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ในจังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
6. การทดสอบแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ผลการวิเคราะห์ได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 ของแบบสอบถามทั้งฉบับ
7. พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงเจ้าของผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อ ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บแบบสอบถาม
2. ชี้แจงผู้ช่วยวิจัยจำนวน 5 คน เพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของแบบสอบถาม วิธีการแจกแจงและเก็บแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลตามร้านสะดวกซื้อที่ได้เลือกไว้ในขั้นตอนของประชากร โดยเฉพาะการแจกแจงแบบสอบถามได้อธิบายรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้เข้าใจและให้กรอกแบบสอบถามในระหว่างการรอรับแบบสอบถามและขอรับคืนทันที การเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 74 ชุด
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามอีกครั้ง ได้จำนวน 74 ชุด

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนและคัดไว้เฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์
- 1.2 นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสและให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดระดับค่าเฉลี่ยของการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ และให้คะแนนการตอบแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการใช้มากที่สุด	กำหนดให้	คะแนน 5 คะแนน
ระดับการใช้มาก	กำหนดให้	คะแนน 4 คะแนน
ระดับการใช้ปานกลาง	กำหนดให้	คะแนน 3 คะแนน
ระดับการใช้น้อย	กำหนดให้	คะแนน 2 คะแนน

ระดับการใช้ที่น้อยที่สุด กำหนดให้ คะแนน 1 คะแนน
กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด,
2549 : 69)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับใช้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับใช้มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับใช้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับใช้น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับใช้น้อยที่สุด

ส่วนการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ส่วน
ประสมทางการตลาดของร้านสะดวกซื้อ นำคำตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาทำการ
วิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คำตอบจากการหาความหมาย
สรุปประเด็น และแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอ โดยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 99)

$$\text{สูตร } a = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

- เมื่อ a แทนค่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k แทนค่า จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum s_i^2$ แทนค่า ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทนค่า ความแปรปรวนของคะแนน

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102-103)

2.1 ร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร } p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่า ร้อยละ
 f แทนค่า ความถี่ที่ต้องแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทนค่า จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) มีสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ใช้ F-test (One-Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน และเมื่อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD

$$\text{สูตร } F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจง
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

$$\text{สูตร } D = q \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$$

เมื่อ D แทน ค่าสถิติที่จะใช้พิจารณาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 q แทน ค่าในตารางของ Studentized range ที่ $\alpha = df = r = k$ กับ $n_1 = k$
 df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
 r แทน ช่วงห่างของค่าเฉลี่ยที่เปรียบเทียบกัน
 k แทน จำนวนกลุ่มที่วิเคราะห์ความแปรปรวน
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม
 n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากัน
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.2 ใช้ t -test (Independent Sample) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2